నల్లశానపురాళ్ళల్లో

కవికొండల వెంకటరావు

● ● ●

"తల్లికీ తండ్రికీ లేనటువంటి ప్రేమ నా మీద ప్రకృతికి మాత్రం ఏలా వుంటుంది? నే నీ నల్లశానపు రాళ్లు నానెత్తిని పెట్టుకు మోయలేను నాతల్లీ! నాతండ్రీ! అని అంటే నీ కూక్కడెట్టం పొమ్మన్నారు. కూడెట్టం పొమ్మన్నారే గాని రోజూ మళ్లీ ఆళ్లకూటిలోకి చింతచిగురు కోసి అమిర్చిపెట్టేదాన్ని నేనే. ఈ వేళమట్టు కావేళకు కుసింతకూర కోసుకు పట్టుకెడితే నాకింత గంజోయ్యరూ? ముసిలి తొత్తుకొడుకూ ముసిలితొత్తు కూతురూను? పొయ్యకపోతే మీ కూక్కరేలేదని ఆపచ్చిదే వాళ్లెదూరుగుండా నెమరేస్తూ కూచుంటాను. అయినా వాళ్ల ననసలసిన పనే మున్నది - వాళ్లకడుపున పుట్టినందుకు నన్ను నేనే నిందించుకోవలసిన పనిగాని - ఈ నిర్భాగ్యపు నల్లశానపు రాళ్లల్లో ఇలా కూటికీ గుడ్డకూ మొగంవాచి, ఎండనక కొండనక తిరుగుతూ - రాళ్లు మలిచి, రప్పలు దొలిచి, ఎవడు మెకమన్నాడు నన్ను? చెట్టుమొలిచి ఆకాశాన్ని కాస్తూవుందే! తీగబలిసి చుక్కల్లో పూస్తూవుందే! మనిషినైపుట్టి నే నిల్లా అధశ్శ్రేణి నణగివుండడ మనేది నాదే తప్పు, నాదే తప్పు!" అని దిబ్బెలవారి సివంగి అనే పేరుగల నిరుపేద జవరాలు ఒకానొక చింతక్రింద నల్లశానపు రాళ్లు త్రవ్విన పురాతనపు గని మొగములో కూర్చుని ఆలోచిస్తూవుంది.

కూర్చుని పైకిచూచింది. నా డామెకు నీడొసగుతూవున్న చింతచెట్టు మిక్కిలి యెత్తుగా పెరిగివుంది. వ్రాలు కొమ్మలకోసం మునివ్రేళ్లమీద నించుని ఆమె తన చెయ్యి పైకి సాచినా అందీ చెట్టులా కనిపించలేదది. పిల్లకానైతే పొడుగైందే. పిల్లకానైతే చుటుకైందే. ఒక్క మొగురుఎగిర్తి ఒక్క బరికె చివరందుకుందా అంటే గుప్పెడు చిగురు దూసేసిందన్నమాటే. అయితేం, ఆ నాడామెకు స్వతస్సిద్ధంగా వుంటూవచ్చే యుత్సాహం లోపలలేదు. లోపల ఉత్సాహం లేనప్పుడు, పొట్టకూటిగ్గాను చేసేపని లోనైనా విజృంభించడానికి ఏ వ్యక్తికీ హుషారు వుండదు.

ఆమె మళ్లీ చెట్టుక్రిందనే వోరాతి మీద—రాయి వెచ్చగా తన తొడలకు తగుల్తూవున్నా—అప్పుడప్పుడే పైరుగాలి తిరిగిన వాతావరణం ముఖమండలాన్ని చల్లగా సోకి ఒకవిధమైన [illegible]

హృదయక్షేత్రము దిలకె త్తించగా—లోలో పల్నే కులుక్కుంటూ కూర్చుంది. దూరాన్నే

పండిన చెట్ల పండ్లను తింటూ
ఎండిన చెట్ల కట్టెలు కొడుతూ
గండుకోయిలల కూతలు వింటూ
నిండువేడ్క నొకండు గనంబడె.

గొడ్డలుచ్చుకు తిరుగుతూ వున్నవాడా కోయిలపాటలు వింటూ అనే సందేహం ఆమెడెందంలో అపూర్వంగా మెఱసినట్టయింది. లేచినిలుచుంది. పిల్ల అలా లేచినిలుచునే ఇంతపాటి సావకాశంలో పుల్లలు కొట్టుకునే ఆ యువకుడు పిల్లవున్న చింతచెట్టు కేసి

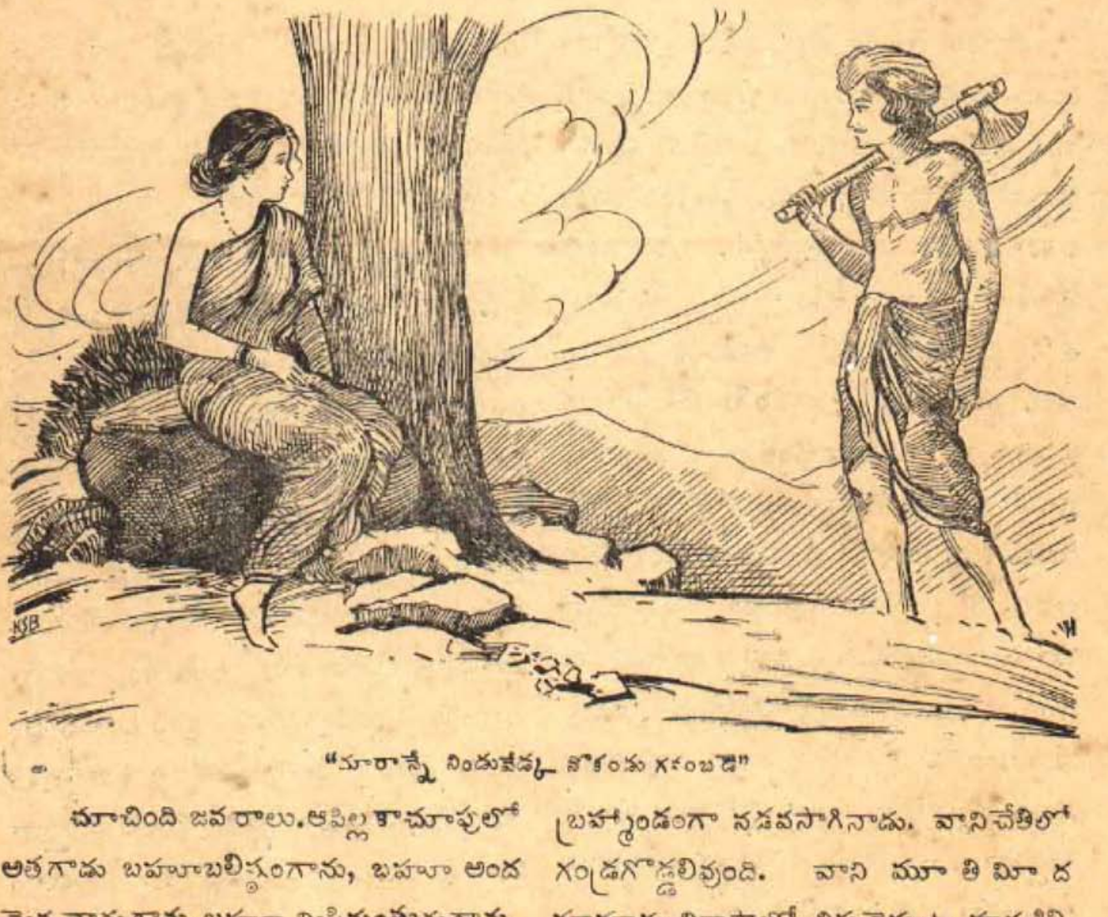

"దూరాన్నే నిండువేడ్క నొకండు గనంబడె"

చూచింది జవరాలు. ఆపిల్లకా చూపులో అతగాడు బహూబలిష్ఠంగాను, బహూ అందమైన వాడుగాను, బహూ మిసిమంతుడుగాను, బహూ! బహూ! అన్నివిధాలా ఈడూ జోడూ అయినవాడుగా దోచాడు. "అయితే ఎవడో అతడు?" అనే సంశయం మనస్సులో తట్టింది. నిజంగా పుల్లలు కొట్టుకునే [illegible]. లేకపోతే విలాసంగా,

బ్రహ్మాండంగా నడవసాగినాడు. వానిచేతిలో గండ్రగొడ్డలివుంది. వాని మూతిమీద నూనూగు మీసాల్లో చిరుచెమ్మట హావణిల్లి వేర్పాటుగా ముత్యాల చల్లులా నిలిచివుంది ఎంత కాంతినే.

చాన వానిని పునః తిలకించి, కించిత్ ఓరమోముగా చెట్టుచాటుకు వెళ్లింది. కోడె కాడు చొరవ గొంతుతో "ఏం! పిల్లా!

నన్ను చూచి ఇలా చెట్టుచాటుకు పోతావు? నీవీ ప్రాంతంలో రాళ్లుకొట్టుకు బతికే దివ్వెల వారి సివంగివి కావూ ?" అన్నాడు. సివంగి ఆశ్చర్యపోయింది, తన పే రతగాని కేలాగు ఎఱుకపడిందా అని. కొంచెం చనువైనట్టు చెట్టువిడిచి యిసుకుంటూ వచ్చింది వీనికేసి.

"చింతచిగురు కోసమా?" అన్నాడు కుబ్జివాడు. "ఊఁ — మా అమ్మా మా నాన్నా తెమ్మన్నారు. నా కందటంలేదు." అంది పడుచు. నిజంగా పడుచు అబద్ధమే చెప్పింది. ఆ అమ్మిని వాళ్ల అమ్మా నాన్నా తెమ్మన్నా రా మఱి చింతచిగురు ? లేదు, తెమ్మనలేదు. నిజంగా ఆఅమ్మిని వాళ్ల అమ్మా నాన్నా తగిలేశారు, సరిగా పని చెయ్యకపోతే, రాళ్లుమొయ్యకపోతే, పొమ్మన్నారు. నిలువ నీడలేకుండా చేసి పారేశారు. అయినా ప్రతివాళ్లకూ పామరులనుంచి పైవాళ్లదాకా మానంకాపాడుకోవాలనే విచింతనం వొకటి వుంటుంది కాబట్టి, దాన్నిబట్టి ఏదోసాకు ఎదరవాళ్లతో చెప్పవలసి వస్తుంది తానొక్కర్తే కాదు, తనను కన్నటువంటి తల్లీ తండ్రీ వున్నారు తన్ను రెండు కళ్లా చూస్తూ యీ జగత్తులో-అనే తనయొక్క గొప్పతనం వాని ముందు ప్రకటించాలనే అనుకుందాం, ఆ అమ్మి ఆలా ఆ జవ్వనుడితో జవాబు చెప్పింది.

కాని జవ్వను డదేం అంత జరుగురైన సమాచారంగా తాను తీసుకోలేదు. "చెట్టెక్కి కోసిపెట్నా?" అన్నాడు యాదాలాపంగా. "కొయ్యగలిగితే కోసిపెట్టు కుసింత" అంది పిల్ల. పిల్లఅన్నదే కాని మఱుఊహలో "ఏమో చెట్టెక్కమన్నాను! చెట్టుమీదనుంచి పడితే?" అనే విషాదాంతస్ఫురణ సూది కుట్టులా గతుక్కున తగిలింది ఆమె జాలి గుండెకు. "పోనీలే! ఎందుకులే! ఈ యేలకు లేకపోతేంలే ముండాకూ? నీవు చెట్టెక్కొద్దులే!" అంది, అతగాడు గొడ్డలి నేల జారవిడుస్తూ చెట్టెక్కడానికి పంచెగట్టుకుంటూ వుంటే.

"ఏం, మళ్లీ అలా నివారిస్తున్నావు ?" అన్నాడు వెనుముఖంగా అతడు. తిరిగి ఆమె కేసి చూస్తూ. "ఏమీలేదు, చెట్టెత్తుగావుంది, కింద రాళ్లున్నాయి." అంది. "పడిపోతాననే భయం నీకు ? నేను పడిపోతాననే ? ఎన్ని చెట్లెక్కి యీ సరికి ఎన్నికొమ్మల్ని చెలిపివిడిచి పెట్టానో నేను ? కుసింతసిగురు కోసేఇంతలో పడిసస్తానా ?" అన్నాడు అతి ధైర్యంగా. "అయితే నిజంగా నీవు పుట్టుచేటు పుల్లలు గొట్టేవాడివేనా ?" అంది పిల్ల. "ఏం? నీ కలాంటి అపోహ ఎందుకు గలిగింది ?" అన్నాడు కుబ్జవాడు. పిల్ల అంటూవుంది "ఏమీలేదు. మా పాటకపుజాతిలో అంత నేవళీకంగా, అంత కలకలలాడుతూ కనబడే వాళ్లు అరుదు." అంది. యువకుడు ముగ్ధుడై పోయినాడు ; ఆమెయొక్క తత్వజ్ఞత్వానికి నివ్వెరపడిపోయినాడు. ఆలా చూచాడు మూడోతడవ ఆమెకేసి.

దివ్వెలవారి సివంగియొక్క కనుపాపలు వాని కళ్లల్లోంచి ఛాయాపటం దీసికొన్నట్టు

అయిపోయింది. "దారిద్ర్యము! దారిద్ర్యము! సుఖంగా జీవనం గడపడానికే ఈ పిల్లకే వో పిల్ల జమీందారీ వుండివుంటే——" అని ఆలా ఏదో సామ్యవాద సమస్యలో పడ్డట్టు పడ్డాడు భాట్టైకు. లక్షోపలక్షుల కధికారియైన తన తండ్రియొక్క భాగ్యభోగ్యము, తన హార్మ్యము, తన యింటిలో ఇనప్పెట్టెలలో పడి మూల్గుతూవున్న పెద్ద కాసులూ, తనఅసలు బాకులూ, అన్నింటినీ వెంటనే తలపునకు దెచ్చుకున్నాడు. వెంటనే తనకే కనుక శక్తి వున్నట్టాయినా ఆమెను ఇంద్రజాలవిద్యచేత న బంగరు తూగుటుయ్యాల్లో కూర్చొ పెట్టు

బంగరుతూగుటుయ్యాళ్లల్లో కూర్చొపెట్టుకొని తనపట్టింట ఆమెతో వూగేసెయ్యాలని రాగిలిపోయినాడు.

కుని తన పట్టింట ఆమెతో వూగేసెయ్యాలని రాగిల్లిపోయినాడు.

ఎంతసేపు ఆ ఉద్ధృతం? ఓ నిమిషం. నిమిషమైన తరువాత అతడు మళ్లీ తనచుట్టూ వున్న సర్వసామాన్యపు ప్రపంచపు మనిషి అయిపోయినాడు. అయిపోయి ఇలా అనసాగాడు తనకట్టెదుటనున్న కుబ్జదానితో: "అమ్మాయీ! చూడు! నేను నిజంగా పుల్లలు కొట్టేవాణ్ణి అవితే నీకెందుకు? కాకపోతే నీకెందుకు? నీకల్లా కావలసింది కుసింత సింత సిగురన్నావు! అది కోసిస్తాను. చాలుగా యీనాటి మన మైత్రి కది." అన్నాడు. ఆమె మరి వానితో వాదించి ప్రయోజనం లేదనుకుంది. అతణ్ణి చెట్టెక్కకోయమని తాను క్రింద చెంగట్టి చెంగులో పడేయమంటూ "ఎవరా యీ యువకుడు" అని తా నంతక్రితం అప్పటప్పట వింటూ వచ్చిన యొకానొక వదంతి తలపోసికోదొడగింది.

ఆవదంతి యేమిటంటే:—రఘురామయ్య అనే వొకానొక పెద్ద భాగ్యవంతుడున్నాడు. అతడు డబ్బు నిలవచేయడంలో మొదటి మానవుడు. అంతా దాచడంపనే. అందరి మల్లే ఇనప్పెట్టెల్లో పెట్టి దాచింది గాక, ఇంట్లో కొంతధనం గూళ్లల్లోను, కొంతధనం గోడలనడుమ, కొంతధనం నూతిలోను, కొంతధనం మంచంకోళ్ల క్రింద కప్పెట్టి ఎవరికీ కనబడకుండా నిలవచేసి యున్నాడనిన్నీ, అది సరిపోక, వెండిఖడ్డీలు, బంగారునాణాలు లెక్కలేనన్ని

దేశమ్మీద అక్కడక్కడ అడివిల్లోను, రాళ్లకింద, పొదల్లోను, నదుల్లోను, మక్కుటేసి, ఆనవాలుగా తాను గుర్తుంచుకొని ఎప్పటికప్పుడు ఒక్కదమ్మిడీ బీగోకుండా లెక్కచూచుకుంటూ వుంటాడనీ వదంతి, ఆరఘురామయ్య పాదమ్మెట్టినచోటల్లా ఒఖపాతుంది అనే బహుజనాభిప్రాయం. ఆరఘు రామయ్యకు పలుకుబడిన్నీ అపారమే. డబ్బునుపట్టే అనుకోండి. కో అంటే కోటి మంది గుమిగూడి 'ఏం సెలవు' అని చేతులొగ్గి నిలబడిపోతారు. కాని రఘురామయ్యకు వాళ్లెవళ్లన్నా కించిత్తూ నమ్మకం లేదు. అసలు అందాకా ఎందుకు? అతడికి తనకొడుకంటేనే పరమానహ్యం. కొడుక్కే చెప్పడం వుండేదికాదు, తానెక్కడ డబ్బుదాచీది, తానెలా సంపాదించీది, తానెంతెంత వెచ్చించీది. ఇదీ అతని ప్రకృతి. అలా అని కొడుకుతో మళ్లీ ఏమీ మాట్లాడీవాడు కాడను కోవడానికి వీల్లేదు.

"నాయనా! చూడు, నీవు ఇల్లువిడిచిపెట్టి ఎక్కడికైనా వెళ్లడమంటూ వస్తే మాత్రం మామోలు పాటకపుజనుల్లాగు పోయి తిరుగుతూ వుండవలసిందే గాని లోకంలో భాగ్యవంతుని కొడుకులా తిరిగేవు గనుక. నా కొడుకువని తెలిస్తే లోకం నిన్ను హతమారుస్తారు. నీవన్నా నేనన్నా లోకానికి ప్రేమగాని, దయగాని, భయంగాని, నిజంగా ఎంతమాత్రమున్నూ ఉండనేరవు. ఎంతసేపూ మనడబ్బు మననుండి ఎలా కాజేయడమా అనేదే లోకసంగ్రహ మహాసంకల్పం. దానికి తోడు నీవు చచ్చిపోయినావా అంటే ఇంకీసొత్తుఅంతా కాకులపాలు అయిపోతుంది." అని వొక్కమాటున్ను, మఱొక్కమాటు "చూడు, ఆతాడిచెట్టు గుర్తుంచుకో, ఆకొండగుహ ఆనవాలెట్టుకో, ఆ నల్లశానపు రాళ్లల్లోని ఎత్తయిన చింతచెట్టు మనస్సున నాటించుకో" అని ఇలా ఏవో ఏవో అర్థోక్తులున్ను చెప్పడం కద్దు.

తండ్రిచెప్పే మాటల్నిబట్టి కొడుకు అప్పుడప్పుడు ఆనవాళ్లు చూచుకుంటూ వుండడానికైనాగానీ మాఱువేషంతో, ఒకొక్కప్పుడు కట్టెపుల్లలు కొట్టుకునేవాడిలాగ, ఒకొక్కప్పుడు రాళ్లుమల్చేవాడిలాగ, ఒకొక్కప్పుడు బండితోలేవాడిలాగ, వేషభాషలమర్చుకొని ప్రచ్ఛన్నంగా తిరిగేవాడని విపరీతప్రతీతి.

దానాదీనా దివ్వెలవారి అడపడుచు యొక్క దివ్యదృష్టికి నాడు చింతచెట్టెక్కి తనకోసంగాను చింతచిగురు కోస్తూవున్న సుకుమారుడు రఘురామయ్యగారి కుమారుడేమో నని నడుమనడుమ తట్టుతూ వచ్చింది. కాని మళ్లీ అనుకొనేది, రెండు మూడు చిగుళ్లు తనవొళ్లోకి పైనుండి అతగాడు రాలుస్తూవుంటే "నిజంగా రఘురామయ్యగారి కుమారుడే అయితే ఇలా నిజంగా చెట్టెక్కి యీ దిక్కుమాలిన పక్షికోసం ఇలా చింతచిగురు కోసిపెడతాడా? అసలు చెట్టెక్కనే ఎక్కడు. అంతగా తనకు సాయం చేయాలని వుంటే ఓడబ్బో, ఓపగాణీవో చేతిలోపెట్టి కొనుక్కోమంటాడుగాని" అని

మళ్లీ అనుకునేది. ఒకపర్యాయం చటుక్కున పైనుంచి గుప్పెడు చిగురు పడేశాడు కుఱ్ఱవాడు. పిల్ల "చాల్లే! బావా!" అంది. అన్నా గాని మానక యౌవన విలాసంకొద్దీ ఓ చిగుర్రొబ్బట్టుకున్నాడు పైది; క్రమంగా క్రింద తాను నించున్న కొమ్మ వదిలేశాడు. పై రొబ్బ పాపంజారి, గుప్పెట్లో ఓగురూ నెత్తురూ రెండూ ఒక్కపై, అంతరాళాన్ని "బాబో" అంటూ ఆవిసురు తాగలేక వెంటనే నేల మీదకు—కఠినశిలలు తవ్వగా కత్తుల్లా మిగిలి వున్న అంగుళం అరఅంగుళం కంకరము క్కల మధ్య ఒంటిగా నిలిచివున్న ఒకానొక గుండ్రాతి మీదకు - తలక్రిందుగా పడ్డాడు. తలకు మోసంగలిగింది.

"ఓరా! ఎంతపని జరిగింది!" అని గోతి అంచుకు వెళ్లి పిల్ల తొంగిచూచి "నేనెక్కి వద్దన్నాను అసలు." అని— ఏం చేస్తుంది?—కంట నీరెట్టుకుంటూ— పైకి తియ్యడానికి—చేయి అందిచ్చింది. కుఱ్ఱవాడు ప్రాణలాభం లేదన్నట్టు తనను అక్కడే తత్క్షణం ఆ చింతచెట్టు మొదటనున్న పెద్ద రాతితో కప్పెట్టి పిల్లను వెళ్లిపొమ్మన్నట్టూ సంజ్ఞచేశాడు. సివంగికి లోలోపల దడ పట్టుకుంది. చుట్టూ పరకాయించింది. ఎవళ్లూ లేరు. "ఆరాయి నేనొక్కర్తెనూ పైకెత్తగలనా? ఎత్తినప్పటికిన్నీ ఆ ఆ నా అనువుగాని మీద పడెయ్యగలనా? వానిమీద నేను తులసి మొక్క మొలిపించడమా?" అని గజగజా వణికిపోయింది. గోతిలో మనిషి గోతిలోనే వుండి ఆయువకుడు గుటుక్కుమంటూ వున్నట్టయింది. పిల్లకేమిన్నీ తోచలేదు. ప్రపంచే తర ప్రపంచేగా వుంది.

రాయి తనం తనే గోతిలోకి దొర్లి పోతూ వుంది.

యువకుడు సూచించినట్టు చెట్టుమొదట నున్న పెద్దరాయి నలా దొర్లించింది. రాయి తనంతనే గోతిలోకి దొర్లిపోతూవుంది — రాతిక్రింద పెద్దపాతు- అమాంతంగా లక్షవర హాలపాతు - బయలుపడింది. దివ్వెలవారి సివంగి దొర్లిపోతూవున్న రాయికేసి చూస్తూ రాయి నాపడానికి ఓచేయి చాపుతూ, రెండోచేత్తో మెఱిసిపోయే వరహాలు గుప్పెడెత్తి "ఇవి? ఇవి?" అని కేకేసింది.

రాయి తనమీదకు దొర్లుకు రావడం —

గోతిలో ప్రాణంవదుల్తూవున్న మనిషి. కింకా కొద్దో గొప్పో శబ్దస్ఫురణ వుంది కాబోలు— గమనిస్తూ ఆయువకుడు "పిల్లా! ఓ! దివ్వెల వారి ఆడపిల్లా! ఇలా చూడు! రాయి నామీాదకు తనంతనే యిఖ దొర్లుకు వచ్చేస్తుంది. నీవు రాయికోసం చూణ్ణక్కర్లేదు. అవరహాలన్నీ మీాయింటికి కట్టుకుపోయి సుఖంగా జీవించు. పిల్లా! సుఖంగా జీవించు. నేను నిన్ను గాఢంగా ప్రేమించాను నేను నిన్ను గాఢంగా ప్రేమించాను" అన్నాడు.

"నేను నిన్ను గాఢంగా ప్రేమించాను. నేను నిన్ను గాఢంగా ప్రేమించాను" అనే అబివు పిల్లకోసంగాక దొర్లుకు వస్తూవున్న రాతికోసమా అన్నట్టు రాయి మఱింత వడివడిగా దొర్లుకొచ్చి గోతిలోపడి యువకుణ్ణి దిగమ్రింగింది. దివ్వెలవారి సివంగి వెంటనే బొబ్బెత్తి "అయ్యో! అయ్యో! మనిషంత మనిషి చచ్చిపోయిం తరవాత ఆమనిషి డబ్బెవరిక్కావాలోయ్! నే నాకలిచేత ముల ములమాడిపోతే నేమి! రాళ్లుమోస్తూ వలవల కుమిలిపోతేనేమి? మనిషిఅంతమనిషి చచ్చిపోయింతరవాత ఆమనిషిడబ్బెవరిక్కావాలోయ్?" అని వొక్కపెద్ద బొబ్బెత్తి అక్కడే ప్రాణంవిడిచింది.

సిరిగలవాడు కప్పడ్డ గోతిమీాదను, నిరుపేదరాలి ఎముకలగూడుమీాదను, కొత్తగా బయలుపడ్డ వరహాల నిధిమీాదను, ఒక్కమాదిరిగా పై చింతచెట్టు తనఆకు నారాత్రి వీచిన ఝంఝూ సాహాయ్యాన్ని రాల్చి ఇమ్మహావిశ్వంలో విధిసేతలు వేఱన్నట్టు మర్నాటి ప్రొద్దుటికి చాటింది.